

A mai kulturát a szétforgácsolódás, a mai embert pedig az egyoldaluvá válás veszélye fenyegeti. A szocializmusban azonban megvannak a feltételei annak, hogy e folyamatnak gátat vessünk. A könyvtárosokra vár a feladat, hogy segítsék a kultúra egységének megőrzését, az emberek sokoldalú fejlődését a humanizmus, végső fokon a szocializmus szellemében.

A szakkönyveknek és ismeretterjesztő műveknek a közművelődési könyvtárak utján való hasznosítása ma még nem kielégítő. Az állomány nagy része holt anyag. Sokféle oka lehet ennek: elavult vagy tulságosan specializált művek, a könyvtáros hiányos műveltsége, a propaganda hiánya, megfelelő katalógusok hiánya, az egyes szakcsoportok felépítésének tervszerűtlensége, szakozási hibák, megfelelő olvasók hiánya. A legfőbb hiba azonban az, hogy a közművelődési könyvtárak eddig tulságosan "esztétikai" szempontból teljesítették feladataikat, vagyis a szépirodalmat részesítették előnyben a szakkönyvekkel és az ismeretterjesztő művekkel szemben. A statisztika adatai azt mutatják, hogy a szabadpolc-rendszer kedvezően befolyásolja az ismeretterjesztő- és szakkönyvek forgalmát. Még többet jelentene, ha szabadpolc rendszerű közművelődési szakkönyvtárakat állítanánk föl. Ez az új könyvtár-típus átmenet lehetne a közművelődési könyvtár és a tudományos szakkönyvtár között. A cikkíró javasolja, hogy foglalkozzanak ilyenféle könyvtárak megteremtésének lehetőségével.

A TERMÉSZETTUDOMÁNYI SZAKIRODALOM BIBLIOGRÁFIÁJA A SZOVJETUNIÓBAN

МОЛОДЦОВА, Э.А.: Обзорные вопросы библиографии естественных наук литературы. = Сов. Библиогр. 1960. 3/61. no. 151-157. p.

A természettudományi irodalom bibliográfiájának megvitatása.

Tavaly márciusban tartották a szovjet akadémiai könyvtárak Leningrádban VI. tudományos konferenciájukat, ahol a következő előa-

dások hangzottak el:

LUPPOV, Sz.P.: A szovjet természettudományi szakbibliográfiák problémái.

FOMIN, A.A.: A VINITI referáló folyóiratai.

LAVROVA, N.A.: A természettudományos irodalom feldolgozása a szovjet nemzeti bibliográfiákban.

GNUCSEVA, V.V.: A természettudományi bibliográfia külföldön. Az ésszerű bibliográfiai tájékoztatás megszervezésének kérdései.

LUKOMSZKAJA, A.M.: A szakbibliográfiák szovjet másodfoku bibliográfiái. /Néhány módszertani kérdés/.

POLEVOJ, B.P.: Az Össz-szövetségi Földtani Könyvtár tapasztalatai a "Szovjetunió földtani irodalma /Geologicseskaja literatura SzSzsZR/" c. bibliográfia szerkesztésével kapcsolatban.

Az előadásokhoz számosan hozzászóltak. A hozzászólások alapján megszületett határozatok rámutatnak a természettudományos irodalom teljesebb feltárásának szükségességére; kérik az Össz-szövetségi Könyvkamarát, hogy a folyóiratrepertóriumába /Letopisz' Zsurnal'nih Sztatej/ még nagyobb számban vegye fel a Szovjetunióban megjelent szakcikket. Kívánatosnak látszik a nagyobb teljességet, a frissebb megjelenést és a jobb mutatók szerkesztését a VINITI referáló lapjainál is biztosítani. Kérték a Szovjet Könyvtárügyi Tanácsot, hogy tegye közzé végleges formában a Szovjetunió nagykönyvtárainak hétéves bibliográfiai tervét.

Egyik legaktuálisabb kérdésnek a szovjet könyvtári és bibliográfiai munka gépesítését és automatizálását tartotta az értekezlet. Felkérték a VINITI-t, hogy ismertesse a könyvtárakkal az intézetben alkalmazott gépesítést és jövőbeni terveiket.

Книжница-дан/, célszerű erre a körülményre minden egyes kötetben utalni. Ugyancsak a mutató előtt közöljük a rövidítések jegyzékét, amelyet a mutató elkészítését megelőzőleg összeállítunk. Ne használjunk túl sok rövidítést, mert ez megnehezíti a mutató használatát.

A mutató a tárgy vagy név valamennyi előfordulási helyét meg kell, hogy adja. Mechanikusan kell eljárunk, mert hiszen nem tudhatjuk, hogy a kereső számára melyik előfordulási hely fontos. A

fő előfordulási helyet tipográfiailag /fettel, kurzivval stb./ kell kiemelni. Igen sok fogalom többféle német, sőt idegen néven ismeretes és használatos. Ilyen esetben legelőszerűbb a tárgyra vonatkozó cikkeket, fejezeteket vagy részeket valamelyik elnevezés alatt összegyűjteni és ide utalni az összes többi elnevezésről.

A mutatókészítés, bármilyen mechanikusnak látszik is, komoly tárgyi ismereteket követelő munka. Egyetlen hibás adattal eljátszhatjuk az olvasó bizalmát.

Nagyon fontos, hogy a mutató tipográfiailag világos és áttekinthető legyen. Több oszlopos elrendezésű mutató esetén is használjunk nagyobb betűt. A különböző betűtípusokkal való kiemelés megbontja ugyan a tükör homogén képét, de mutatók esetén ez nem baj.

KÖNYVTÁRTÜZ - KISÉRLETEK

SCHELL, H.B. : Cornell starts a
fire. = Libr.J. 85.vol. 1960.17.no. 3398-
3399.p.

Könyvtártűz-kísérletek.

1959 decemberében
a New York Public Librar-
y és a Factory Mutual
Insurance Company /Üze-

mi Kölesönös Biztosító Társulat/ közösen két könyvtári tűz-kísérletet hajtott végre. Az első kísérlet során a tüzet nem oltották, a másodikban önműködő "sprinkler" tűzoltó-berendezést hoztak működésbe. A széleskörű nyilvánosság bevonásával lefolyt kísérletek eredményeképpen a Cornell University Libraries /az ithacai Cornell Egyetem könyvtárai/ vezetősége felszólítást kapott biztosító intézettől, hogy a készülő új John M. Olin Library raktárhelyiségeit "sprinkler"-rendszerű berendezés-hálózattal szerelje fel. A Cornell University Libraries igazgatósága a kísérletekről szóló beszámolók következtetéseit nem találta elég meggyőzőnek, ezért új kísérletet végzett.

A kísérlet végrehajtására 1960. június 29-én az ithacai tűzoltóság tűzoltó-gyakorlati épületében került sor. A kísérlet színhelyül szolgáló terem nagyjából olyan szerkezetű volt, mint az új egyetemi könyvtár raktárhelyiségei: két és fél méter magas terem,